

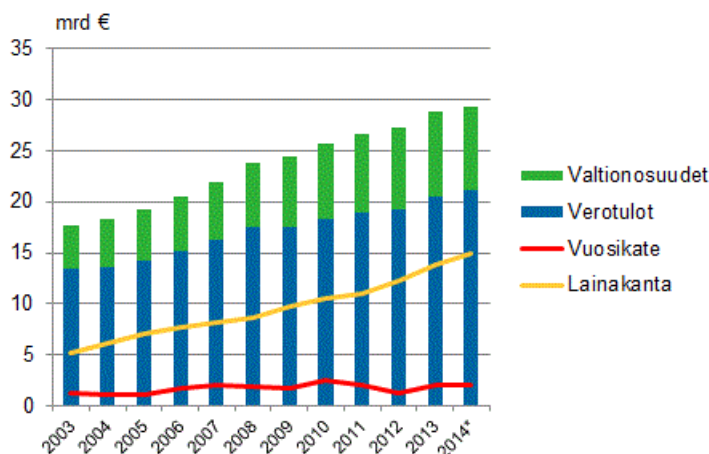
Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain

2014, 4. vuosineljännes

Kuntien lainakannan kasvu hidastui vuonna 2014

Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden 2014 lopussa 14,9 miljardia euroa. Kasvu hidastui edellisvuoteen verrattuna ja oli 7,9 prosenttia. Kuntien vuosikatteet heikkenivät 1,6 prosenttia, johon vaikutti muun muassa valtionosuuksien pieneneminen 1,3 prosentilla. Sitä vastoin kuntien toimintakulut kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna hyvin maltillisesti, 1,0 prosenttia. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilastosta, jota varten kerättiin tietoja Manner-Suomen 304 kunnalta ja 146 kuntayhtymältä.

Manner-Suomen kuntien valtionosuudet, verotulot, vuosikate ja lainakanta 2003–2014*

*Tilinpäätösarvot

Kuntien toimintakatteet heikkenivät edellisvuotta vähemmän, vain 1,5 prosenttia toimintakulujen kasvun hidastumisen ansiosta. Kuntien verorahoituksen eli valtionosuuksien ja verotulojen kasvu hidastui edellisvuodesta 1,4 prosenttiin. Kuntien valtionosuuksien kasvu taittui, sillä ne pienenivät 105 miljoonalla eurolla edellisvuodesta. Verotulojen 516 miljoonan euron kasvu piti silti verorahoituksen kehityksen lievästi positiivisena. Verotulojen kasvu oli kuitenkin huomattavasti pienempää kuin edellisenä vuonna,

jolloin se oli 1,3 miljardia euroa. Kunnista ainoastaan 14 arvioi vuosikatteen jäävän negatiiviseksi vuonna 2014, kun edellisvuoden tilinpäätöstietojen mukaan vuosikate oli negatiivinen 28 kunnalla. Kokonaisuudessaan vuosikatteen heikkenivät kuitenkin 1,6 prosentilla.

Kuntien yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden 2014 lopussa 14,9 miljardia euroa. Lainakanta kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 1,1 miljardia euroa. Lainakannan kasvu hidastui edellisvuodesta, jolloin kasvua oli 1,6 miljardia euroa. Asukasta kohden laskettu kuntien lainakanta oli 2 733 euroa, kun vastaava luku oli edellisvuonna 2 542 euroa.

Kuntien toimintakulut ilman liikelaitoksia kasvoivat 1,0 prosenttia. Kasvu hidastui merkittävästi edellisvuodesta, jolloin kasvua oli 3,3 prosenttia. Toimintakuluista palvelujen ostot kasvoivat 3,0 prosentilla, kun taas palkkakulut laskivat lievästi 0,1 prosenttia edellisvuoden tasosta. Kuntien toimintatuotot ilman liikelaitoksia kasvoivat myös edellisvuotta vähemmän. Kasvua niissä oli 1,1 prosenttia.

Kuntayhtymien toimintakulut ilman liikelaitoksia pysyivät puolestaan edellisen vuoden tasolla. Toimintakuluista palvelujen ostot kasvoivat 3,7 prosentilla, mutta toisaalta palkkakulut pienuivat 1,1 prosenttia. Kuntayhtymien toimintatuotot ilman liikelaitoksia kasvoivat 0,7 prosenttia, joka oli edellisvuotta vähemmän.

Vuonna 2014 kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioihin vaikutti kuntalain muutos, joka velvoitti kunnat ja kuntayhtymät yhtiöittämään markkinoilla toimivat liikelaitokset ja muut yksiköt vuoden 2014 loppuun mennessä. Tämän seurauksena muun muassa kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos Manner-Suomen tasolla moninkertaistui edellisvuodesta satunnaisiin eriin merkittyjen kirjanpidollisten voittojen vuoksi. Lisäksi kuntien bruttomääräiset investointimenot ja -tulot kasvoivat huomattavasti edellisvuodesta. Nettoinvestoinnit kasvoivat kuitenkin vain 1,0 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Yhtiöittämisten lopulliset tilinpäätösvaikutukset tarkentunevat kesäkuussa julkaistavassa kuntien ja kuntayhtymien taloustilaston ennakkotiedoissa.

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilaston tiedot ovat ennakkollisia ja ne voivat tarkentua tulevien julkaisujen yhteydessä. Tilaston vuosisummatiedot eivät ole suoraan vertailukelpoisia kesäkuussa julkaistavan kuntien ja kuntayhtymien taloustilaston ennakkotietojen kanssa. Kunta- ja kuntayhtymäkohtaisia tietoja ei julkaista.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden neljännesvuositietoja ilman liikelaitoksia, miljoonaa euroa.....	4
Liitetaulukko 2. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvotietoja, miljoonaa euroa.....	4
Tietojen tarkentuminen.....	6
Laatuseloste: Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain.....	7

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden neljännesvuositietoja ilman liikelaitoksia, miljoonaa euroa

	1.–4. neljännes	
	Kunnat	Kuntayhtymät
	2014 milj. €	2014 milj. €
Tuloslaskelma:		
Toimintatuotot	9 415	12 112
Siitä: Myyntituotot	3 704	11 233
Maksutuotot	1 656	400
Toimintakulut	38 352	11 372
Siitä: Palkat ja palkkiot	10 489	4 311
Henkilösivukulut	3 311	1 164
Asiakaspalvelujen ostot	11 095	1 119
Muiden palvelujen ostot	6 594	2 896
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 561	1 330
Avustukset	2 331	130
= Toimintakate (+ tai -)	-28 521	748
Verotulot	21 066	
Valtionosuudet	8 148	
Korkotuotot	227	5
Muut rahoitustuotot	529	14
Korkokulut	215	98
Muut rahoituskulut	31	25
= Vuosikate (+ tai -)	1 203	644
Investoinnit:		
Investointimenot yhteensä	5 528	785
Investointitulot yhteensä	4 084	37
Lainat:		
Lainakanta 31.12.	14 418	2 884

Liitetaulukko 2. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviotietoja, miljoonaa euroa ¹⁾

	Kunnat		Kuntayhtymät	
	2014, milj. €	Muutos, %	2014, milj. €	Muutos, %
Tuloslaskelma:				
= Toimintakate (+ tai -)	-27 473	1,5	817	13,1
Verotulot	21 066	2,5		
Valtionosuudet	8 148	-1,3		
Korkotuotot	218	6,5	5	-25,0
Muut rahoitustuotot	332	-4,9	13	-5,4
Korkokulut	223	11,2	98	1,4
Muut rahoituskulut	46	14,7	26	-4,5
= Vuosikate (+ tai -)	2 029	-1,6	711	14,8
Poistot ja arvonalentumiset	2 017	-2,0	554	-0,2
= Tilikauden tulos (+ tai -)	1 694	357,8	172	172,8
Investoinnit:				
Investointimenot yhteensä	6 883	80,3	841	-3,2

	Kunnat		Kuntayhtymät	
	2014, milj. €	Muutos, %	2014, milj. €	Muutos, %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	193	-8,2	19	-20,4
Investointihyödykkeiden myyntitulot	3 984	329,0	18	-31,0
Lainat:				
Lainakanta 31.12.	14 883	7,9	2 923	0,5

1) Liikelaitokset yhdistettynä sekä kunnan/kuntayhtymän sisäiset erät eliminoituna

Tietojen tarkentuminen

Muutos ensimmäisestä julkaisusta, Manner-Suomen kunnat ja kuntayhtymät ilman liikelaitoksia, miljoonaa euroa

				1. Julkistus, milj. €	Uusin julkistus, milj. €	Tietojen tarkentuminen, milj. €	Tietojen tarkentuminen, %
Alue	Erä	Vuosi	Neljännes				
Kunnat	Toimintatuotot	2013	4	9 110	9 110	0	0,0
			2014	1	2 111	2 102	-8
		2014	2	4 594	4 591	-3	-0,1
			3	6 816	6 811	-4	-0,1
	Toimintakulut	2013	4	37 781	37 781	0	0,0
			2014	1	8 991	8 991	0
		2014	2	18 820	18 812	-8	0,0
			3	28 205	28 201	-4	0,0
	Lainakanta, neljänneksen lopussa	2013	4	13 152	13 159	7	0,1
			2014	1	13 032	13 039	7
		2014	2	13 104	13 157	53	0,4
			3	13 078	13 078	0	0,0
	Kuntayhtymät	Toimintatuotot	2013	4	11 970	11 968	-2
2014				1	3 005	3 003	-2
2014			2	6 108	6 108	0	0,0
			3	9 055	9 055	0	0,0
Toimintakulut		2013	4	11 281	11 275	-6	-0,1
			2014	1	2 712	2 708	-4
		2014	2	5 648	5 645	-4	-0,1
			3	8 534	8 447	-87	-1,0
Lainakanta, neljänneksen lopussa		2013	4	2 847	2 873	25	0,9
			2014	1	2 998	2 998	0
		2014	2	2 977	2 977	0	0,0
			3	2 951	2 951	0	0,0

Laatuseloste: Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain

1. Tilastotietojen relevanssi

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilasto kuvaa Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä Manner-Suomessa vuosineljänneksittäin. Kuntien ja kuntayhtymien liikelaitokset ovat mukana tilaston tiedustelussa. Tilaston tavoitteena on tuottaa nopeaa ja luotettavaa tietoa kuntasektorin talouden vuoden sisäisestä kehityksestä ja sen käännepeisteistä. Tilastossa kysellään valittuja eriä tuloslaskelmasta, rahoituslaskelman investoinneista ja taseen eristä. Tiedot julkaistaan ainoastaan Manner-Suomi yhteensä -tasolla.

Keskeisiä ohjeita ja luokituksia tilaston kannalta ovat kirjanpitolauslaskunnan kuntajaoston kunnille ja kuntayhtymille antamat yleisohjeet (Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelman laatimisesta, Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän rahoituslaskelman laatimisesta, Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta, Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta, Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista ja Yleisohje kunnallisen liikelaitoksen kirjanpidollisesta käsittelystä). Kuntajaoston yleisohjeiden kokoelma löytyy Kuntaliiton sivuilta. Lisäksi tärkeitä dokumentteja ovat Suomen Kuntaliiton tililuettelomalli kunnille ja kuntayhtymille sekä Suomen Kuntaliiton julkaisu Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston luokitukset 2012.

Tilaston tuottaa Tilastokeskus, mutta vuoden viimeistä neljänneistä koskevat tiedot kysellään valtiovarainministeriön ja Suomen Kuntaliiton kanssa yhteistiedonkeruulla kaikilta Manner-Suomen kunnilta ja kuntayhtymiltä. Tiedonantovelvoite perustuu tilastolakiin (280/2004). Lain 14 §:n mukaan kunnat ja kuntayhtymät ovat velvollisia antamaan salassapitosäännösten estämättä Tilastokeskukselle tilastojen laatimisen kannalta välttämättömät tiedot taloudestaan, hyödykkeistään, toiminnan sijainnista, henkilöstöstään ja muista toiminnan edellyttämistä voimavaroista.

Tilaston tietoja käytetään kunnallistalouden neljännesvuosiseurantaan, kansantalouden tilinpidon neljännesvuositilaston lähtötietoina, EU:n julkisyhteisöjen neljännesvuosittaisen tulo- ja menotilaston sekä EU:n julkisyhteisöjen neljännesvuosittaisen rahoitustilinpidon lähtötietoina. Tilastoa kehitetään yhteistyössä pääkäyttäjien kanssa.

2. Tietojen tarkkuus ja luotettavuus

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilastolla mitataan kuntien ja kuntayhtymien budjettitalouden eräiden menojen, tulojen, investointien, lainojen ja saatavien kehitystä neljännesvuosittain. Kunnat ja kuntayhtymät vastaavat kyselyyn Itella Information Oy:n palvelimella (<https://sol.itella.net/kuntal>) olevalla sähköisellä lomakkeella Internetin kautta. Itella Information Oy välittää tiedot Tilastokeskukselle sähköisesti. Tunnukset järjestelmään toimitetaan kunnille ja kuntayhtymille kyselyn avautuessa.

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain on otostutkimus neljänneksillä 1-3 ja kokonaistutkimus vuoden viimeisellä neljänneksellä. Koska tilaston tiedot perustuvat otokseen neljänneksillä 1-3, tilaston tiedot sisältävät näillä neljänneksillä otannasta johtuvaa virhettä, joka vaihtelee muuttujittain ja neljänneksittäin. Erityisesti investointeihin ja osaan pienemmistä tase-eristä liittyy näillä neljänneksillä merkittävämpää virhettä, joka johtuu näiden erien satunnaisuudesta perusjoukossa ja suuresta vaihtelevuudesta neljänneksestä toiseen. Otanta-asetelman osituksen määrittely toimintamenojen koon mukaan aiheuttaa myös sen, että tilaston tiedot ovat luotettavampia tuloslaskelman osalta, kuin taseen osalta.

Tutkimuksen perusjoukko koostuu Manner-Suomen kaikista kunnista ja kuntayhtymistä, jotka ovat voimassa kunkin tilastovuoden alussa. Perusjoukosta on poimittu 80 kunnan ja 69 kuntayhtymän otos.

Kuntien ja kuntayhtymien otanta perustuu ositettuun yksinkertaiseen satunnaisotantaan. Kuntien perusjoukko on ositettu toimintamenojen suuruuden mukaan viiteen eri ositteeseen. Vuoden 2013 perusjoukossa on 304 kuntaa ja otokseen valittiin todennäköisyydellä 1 kaikki kunnat, jotka vuoden 2011 tilinpäätöksen

mukaan olivat toimintamenoiltaan yli 200 miljoonan euron kokoluokassa. Näitä kuntia oli 29. Loput 51 kuntaa valittiin satunnaisotoksella neljästä jäljelle jääneestä ositteesta.

Kuntayhtymien ositteita oli pienemmän perusjoukon vuoksi neljä. Vuoden 2013 perusjoukossa on 151 kuntayhtymää ja otokseen valittiin todennäköisyydellä 1 kaikki kuntayhtymät, jotka vuoden 2011 tilinpäätöksen mukaan olivat toimintamenoiltaan yli 100 miljoonan euron kokoluokassa. Näitä kuntayhtymiä oli 28. Loput 42 kuntayhtymää valittiin satunnaisotoksella kolmesta jäljelle jääneestä ositteesta. Neljänneksien 1-3 otoksen perusjoukkoon otettiin vain koko vuoden 2013 toiminnassa olevat kuntayhtymät. Toimintansa vuoden 2013 aikana lopettavat kuntayhtymät kuuluvat kuitenkin viimeisen neljänneksen kokonaistiedusteluun.

Tilastossa noudatetaan otoksen rotaation periaatetta, jossa satunnaisototannan piirissä olevista kunnista ja kuntayhtymistä noin viidennes vaihtuu vuosittain.

Vuoden viimeinen neljännes kysytään kaikilta kunnilta ja kuntayhtymiltä Manner-Suomessa. Näin ollen tähän tietoon ei sisälly otannasta johtuvaa virhettä. Viimeisen neljänneksen tiedot kysytään kuitenkin ennen kuin kunnat ja kuntayhtymät ovat tehneet lopullisen tilinpäätöksensä, joten vastaajien antamat tiedot ovat vastaajien arvioita niiltä osin, kun kirjanpito ei ole vielä valmistunut. Viimeisen neljänneksen tiedot koskien koko vuotta tarkentuvat myöhemmin lopullisten tilinpäätösten kyselyn yhteydessä Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta -tilaston julkistuksessa.

Ensimmäisenä vuonna tilaston tietosisältö saattaa lisäksi sisältää hieman tavallista enemmän virhettä erityisesti liikelaitostaulujen ja kuntayhtymien tietojen osalta. Näitä tietoja ei ole kyselty aiemmin neljännesvuosittain ja vastaajien tottuminen neljännesraportointiin saattaa vaatia hieman aikaa.

3. Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain ilmestyy neljä kertaa vuodessa noin kaksi kuukautta neljänneksen päättymisen jälkeen. Tarkemmat julkaisuajankohdat ks. <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>.

Tilaston tiedot kysellään tuloslaskelman ja rahoituslaskelman investointitietojen osalta kumulatiivisina vuoden alusta kulloinkin kyseessä olevan neljänneksen loppuun saakka. Tasetietojen osalta kysytään kulloinkin kyseessä olevan neljänneksen lopun taseen tiedot. Tällöin vuoden viimeisen neljänneksen tiedot vastaavat koko vuoden kertymätietoja ja vuoden lopun tasetta.

Tilaston tiedot julkaistaan ennakkollisena ja voivat tarkentua viimeisen vuoden ajalta vastaajien tarkentaessa aikaisempien neljännesten vastauksiaan. Lopulliset tilinpäätöstiedot julkaistaan tilastossa Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta.

4. Tilastojen yhtenäisyys ja vertailukelpoisuus

Tilaston tietoja on julkaistu vuoden 2013 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien.

Tilaston tiedot ovat kuntien osalta vertailukelpoisia vastaaviin eriin aiemmin julkaistussa Kuntien talouden neljännesvuositilastossa.

Vertailtaessa on otettava huomioon, että tässä käsiteltävän tilaston viimeinen neljännes on kokonaistiedustelu, kun se Kuntien talouden neljännesvuositilastossa oli otokseen perustuva. Lisäksi on huomioitava, että otantamenettely on erilainen näissä kahdessa tilastossa; nyt käytössä yksinkertainen ositettu satunnaisotanta rotaatiolla, kun aiemmin oli käytössä ositettu PPS-otanta rotaatiolla. Nämä menetelmämuutokset heikentävät tämän tilaston vertailukelpoisuutta Kuntien talouden neljännesvuositilaston aiemmilta vuosilta julkaistuihin tietoihin.

5. Tietojen saatavuus ja selkeys

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain julkaistaan Tilastokeskuksen Internet-sivuilla. Verkkosivuilla olevasta tilastotietokannasta tiedot on saatavilla aikasarjana vuodesta 2013 lähtien.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Ks. kohta 4. edellä

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Ks. kohta 4. edellä

Lisätietoja

Karen Asplund 029 551 3611

Jari Kosonen 029 551 3789

Vastaava tilastojohtaja:

Leena Storgårds

kuntatalous.neljanneskeruu@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain, 4. neljännes 2014, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2324-0814 (pdf)
ISSN 2324-0814 (print)